

20
23

HYVINVOIVA JA MENESTYVÄ TYÖNTEKIJÄ

Suomen kestävyyttä haastavat talouden, väestörakenteen ja teknologian murros sekä ilmastonmuutos. Terveys- ja turvallisuusuhat sekä kansainvälisen talouden kriisit pakottavat arvioimaan uudelleen toimintatapoja ja käsityksiä maailmasta. Suomen kestävyys nojaa demokraattiseen päätöksentekoon, luottamukseen, yhteistyöhön sekä osaamiseen. Toimivan hyvinvointiyhteiskunnan peruspilareita on vaalittava jatkossakin. Muutoksen on oltava harkittua ja oikeudenmukaista.

Onnistumisen ytimessä on hyvinvoiva ja menestyvä työntekijä.

20
23

LISÄTIETOJA:

Elena Gorschkow

yhteiskuntavaikuttamisen
päällikkö

—
elena.gorschkow@sttk.fi
044 743 1725

STTK on poliittisesti sitoutumaton ja moniarvoinen koulutettujen ammattilaisten keskusjärjestö, johon kuuluu 13 jäsenliittoa ja noin 450 000 jäsentä. Visiomme on menestyvä Suomi, jossa yhteistyöllä rakennamme maailman parasta työelämää ja hyvinvointia. Olemme työssämme avoimia, oikeudenmukaisia, uudistusmielisiä ja rohkeita.

20
23
EDUSKUNTAVAALIT

STTK:n tavoitteet vaaleihin →

1. Ihmisoikeudet ovat työnteon perusta

Ammattiyhdistysliike on ihmisoikeusliike. Sen tavoitteiden ytimessä ovat työntekijän toimeentulo, työelämän oikeudet ja osallisuus. Myös työehtosopimusjärjestelmä perustuu oikeudenmukaisuuteen. Globaalissa taloudessa vastuu työelämän oikeuksien toteutumisesta koskee koko arvoketjua. Euroopan unionin rooli työelämän kehittämisessä on keskeinen.

Tavoitteet:

- » Työehtosopimusjärjestelmän oltava vakaa ja oikeudenmukainen.
- » Lainsäädännön kehittämistä jatkettava työn murroksen ja uusien työn tekemisen tapojen vaikutusten huomioimiseksi.
- » Työntekijöiden kollektiiviperustaista irtisanomissuojaa parannettava.
- » Luottamusmiehen asemaa vahvistettava lakisääteisesti.
- » Suomen määriteltävä tavoitteensa suhteessa EU:n työelämäsäätelyyn ja vaikutettava siihen määrätietoisesti.

2. Tasa-arvo vaatii tekoja

Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen työelämä sekä reilut työehdot kuuluvat kaikille. Palkkatasa-arvon on toteuduttava. Työn ja muun elämän yhteensovittamista helpotettava ja tuettava.

Tavoitteet:

- » Palkkatasa-arvoa edistettävä kaikin tarvittavin keinoin, kuten lakisääteisen palkka-avoimuuden avulla, kehittämällä samapalkkaisuusohjelmaa, päivittämällä tasa-arvolakia palkkasyrjinnän ja perusteettomien palkkaerojen estämiseksi sekä purkamalla työelämän segregaatiota.

- » Raskaus- ja perhevapaasyrjintää on ehkäistävä lakisääteisesti.
- » Lainsäädäntöä tarkennettava väkivallan ja häirinnän määritelmien osalta.
- » Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekemisvelvoite kaikille vähintään 10 henkilöä työllistäville työpaikoille.
- » Velvoite yhdenvertaisuussuunnitelman säännölliseen päivittämiseen lakisääteiseksi.

3. Muutos edellyttää osaamista

Koulutusjärjestelmän kehittäminen ja riittävä resurssointi varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle luovat osaamisen ja oppimisen perustan myös työelämässä. Osaaminen on parasta muutosturvaa työelämän muuttuessa. Tulevaisuudessa tarvitaan enemmän ja joustavampia mahdollisuuksia päivittää osaamista.

Tavoitteet:

- » Työikäisen väestön koulutus- ja osaamistasoa nostettava lisäämällä jatkuvan oppimisen tarjontaa ja vahvistamalla Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoitusta.
- » TKI-kannustimien ehdoksi määritettävä henkilöstön osaamisen kehittäminen.
- » Osaamisen suunnitelmallista kehittämistä vahvistettava ottamalla työpaikoilla käyttöön osaamiskartoitukset.

4. Vakautta ja ennakoitavuutta talouskehitykseen

Talouden kovasta ytimestä ei voida poissulkea hyvinvoinnin, osaamisen, ihmisoikeuksien tai ympäristön suojelun kaltaisia toimenpiteitä. Ne luovat vakautta ja hyödyttävät talouskehitystä. Talouden ja hyvinvoinnin mittaaminen

edellyttää uusia keinoja. Julkisen talouden kestävyys on varmistettava. Verotuksen tehokkuuteen sekä veropohjan tiivistämiseen ja laajentamiseen tarvitaan lisää keinoja. TKI-toiminnalla vastataan tulevaisuuden haasteisiin.

Tavoitteet:

- » Julkisen talouden tasapainotus toteutettava parlamentaarisesti kahden vaalikauden mittaisella ohjelmalla.
- » Kehysbudjetointi on mallina vanhentunut. Sitä on kehitettävä ottamalla mukaan tulot, jättämällä hyvinvointialueet kehyksen ulkopuolelle, lisäämällä elvytysvaraa kriiseissä ja mahdollistamalla julkiset investoinnit.
- » Talouspoliittisen päätöksenteon tueksi otettava käyttöön taloudellista, sosiaalista ja ekologista hyvinvointia mittaava kestävä kehityksen indeksi (GPI).
- » Vihreä verouudistus toteutettava, verotuksen ohjausvaikutusta vahvistettava sekä veropohjaa tiivistettävä ja laajennettava.
- » T&K-investoinnit varmistettava riittävällä rahoituksella.
- » Kasvukeskuksissa kiihdytettävä kohtuuhintaista asuntorakentamista.

5. Hyvinvointi ei lisäännä juhlapuheilla

Suomen väestö ikääntyy ja työikäinen väestö supistuu. On pidennettävä työuria ja varmistettava työntekijöiden jaksaminen työuran eri vaiheissa. Se edellyttää mahdollisuuksia työn ja muun elämän joustavaan yhteensovittamiseen. Hyvinvointia tukevan työläinsäädännön lisäksi tarvitaan työpaikkojen ja toimialojen kehittämistoimia. Määräaikaisissa työsuhteissa oltava oikeus palauttavaan vuosilomaan.

Työturvallisuuteen on sisällytettävä myös henkinen hyvinvointi. Työkyky on yksilöllinen, fyysinen ja psyykkinen

kokonaisuus. Työtä pitää mitoittaa ja tukea yksilöllisesti, kun kokoaikainen työpanos ei ole mahdollinen.

Tavoitteet:

- » Työturvallisuuslaissa huomioitava psykososiaalinen kuormitus ja mielenterveys.
- » Etätöyön ominaispiirteet tunnistettava työlainsäädännössä.
- » Työterveyshuollolla oltava vahva rooli työterveyden kehittämisessä, ennaltaehkäisyssä ja kuntoutuksessa.
- » Määräaikaisissa työsuhteissa oltava oikeus vuosilomaan. Vuosilomalakia muutettava niin, että lomaa kertyy työsuhteen alusta lukien 2,5 päivää kuukaudessa.
- » Maalittamisen ja epäasiallisen häirinnän kieltävä säännös lisättävä rikoslakiin. Työntekijän työturvallisuus sekä viranomaisen virkavastuulla toteuttama laillisuusperiaate turvattava.
- » Sosiaali- ja terveysalojen palkkaus, työolot ja johtamisen ongelmat ratkaistava nopeasti, jotta taataan henkilöstön riittävyys.
- » Matalan kynnyksen mielenterveyden tukeen tarvitaan panostuksia työikäisillä, nuorilla ja opiskelijoilla.
- » Osaamista, uuden teknologian hyödyntämistä sekä työhyvinvointia edistettävä kolmikantaisesti TYÖ2030-ohjelmalla.
- » Työllistymisen oltava mahdollista kaikille. Osa-aikatyöstä ja yksilöllisesti räätälöidystä täsmätyöstä tehtävä aito vaihtoehto.

6. Ketään ei jätetä ja lisää saa tulla

Työ on ihmis- ja perusoikeus sekä toimeentulon perusta. Sosiaaliturvaa ja eläkejärjestelmää on kehitettävä oikeudenmukaisesti työhön perustuen ja työnteekoon kannustaen, mutta huomioiden heikoimmassa asemassa

olevat. Turvan on mahdollistettava kestävästi myös uudet työnteon muodot. Suomi tarvitsee tulevina vuosina paljon uutta työvoimaa. Kansainvälisen rekrytoinnin pitää tapahtua kestävästi ja eettisesti. Työntekijän ja hänen perheensä kotoutumista on helpotettava ja tuettava monipuolisesti. Työperäinen hyväksikäyttö ja syrjintä on kitkettävä työmarkkinoilta.

Tavoitteet:

- » Ansiosidonnainen työttömyysturva säilytettävä.
- » Sosiaaliturvauudistus toteutettava siten, että järjestelmä kannustaa työnteekoon ja huomioi uudet työn tekemisen muodot. Työnteon oltava kannattavaa jokaiselle.
- » Työllistymisen palveluja kehitettävä ja resurssit nostettava pohjoismaiselle tasolle.
- » Kaikilla Suomessa työtä tekevillä oltava yhdenvertaiset työehdot.
- » Harmaata taloutta ja ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttöä torjuttava aktiivisesti. Viranomaisilla oltava käytettävissään riittävät resurssit valvontaan ja väärinkäytösten kiittämiseen.
- » Työelämän monimuotoisuusohjelman toimia jatkettava ja laajennettava.
- » Työlupaprosesseja nopeutettava. Kotoutumiskoulutusta kehitettävä riittävän kielitaidon sekä työelämän oikeuksien ja velvollisuuksien omaksumiseksi.
- » Maahan muuttaneiden naisten työllisyysasteen parantamiseksi tarvitaan kehittämisohjelma.

7. Vihreän siirtymän ytimessä oikeudenmukaisuus

Ilmastotoimissa ei ole varaa hidasteluun. Siirtymä vihreään talouteen on kuitenkin toteutettava niin, että se koetaan sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaiseksi.

Työpaikkojen arki muuttuu väistämättä kaikilla toimialoilla, mikä edellyttää osaaamista ja muutosturvaa. Työntekijöiden on voitava osallistua muutoksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Tavoitteet:

- » Ilmastopoliittista työtä jatkettava määrätietoisesti ja osallistavasti.
- » Hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymisessä huolehdittava toimenpiteiden sosiaalisesta ja alueellisesta oikeudenmukaisuudesta.
- » Energiaomavaraisuutta kehitettävä Suomen huoltovarmuuden vahvistamiseksi, irtautuen fossiilista energianlähteistä.
- » Kestävän kehityksen innovaatio toimintaa tuettava.
- » Liikenne- ja yhdyskuntarakentamista pitää kehittää ilmasto- ja ympäristöystävälliseksi kaikilla alueilla. Julkisen liikenteen oltava aito, kattava vaihtoehto.

8. Turvallinen yhteiskunta on perusoikeus

Turvallisuus on demokraattisen yhteiskunnan perusta. Valmiutta tehdä kriiseissä nopeita päätöksiä pitää edelleen vahvistaa lainsäädännöllä. Huoltovarmuus on ymmärrettävä laajasti. Puolustusvoimien toiminta-edellytysten lisäksi on huolehdittava sosiaali- ja terveyssektorin, pelastustoimen, teollisuuden, logistiikan, energia-alan, ruoka- ja elintarvikehuollon sekä maatalouden toimintakyvystä. Erityisesti pieni-tuloisten ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien elämisen kustannukset on pidettävä kohtuullisina myös kriiseissä.